

Швагер Ольга Андріївна,
*асистент кафедри цивільно – правових дисциплін
та фінансового права
Навчально - наукового інституту права
Сумського державного університету*

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ДЕЯКИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОРПОРАТИВНОГО ДОГОВОРУ

Впорядкування взаємовідносин між суб'єктами господарювання відбувається на підставі укладених ними угод та договорів. Зокрема, це може стосуватися і корпоративних правовідносин, що виникають з приводу створення, діяльності та припинення юридичних осіб. Укладення відповідних угод та договорів звільняє державу від обов'язку всеохоплення в регулюванні відносин між засновниками та учасниками юридичних осіб.

Поняття договору слід розглядати як підставу виникнення правовідносин, як власне правовідносини, що виникають на підставі факту його укладення та як форму, яку отримують відповідні правовідносини. Беручи до уваги, що ми досліджуємо питання, що стосуються корпоративного договору, вважаємо за необхідне зупинитися на його понятті та особливостях.

Вперше в Україні поняття корпоративного договору, саме як корпоративного, введено прийнятим 06 лютого 2018 року Законом України «Про товариства з обмеженою та з додатковою відповідальністю» (законопроект № 4666).

Стаття 7 зазначеного документу передбачає, що корпоративний договір – це безвідплатний договір між усіма або декількома учасниками товариства про особливості реалізації прав та обов'язків учасників товариства. За корпоративним договором його сторони зобов'язуються реалізовувати певним чином права та обов'язки учасників товариства, та(або) утримуватися від їх реалізації. Корпоративний договір може передбачати обов'язок його сторін голосувати у певний спосіб на загальних зборах учасників, узгоджено вчиняти інші дії, пов'язані з управлінням товариства, особливості реалізації учасником товариства

переважного права на придбання частки або частини частки іншого учасника товариства, а також обов'язок утримуватись від реалізації переважного права, погоджувати відчуження часток, утримуватися від відчуження часток до настання певних обставин, а також здійснювати інші дії, пов'язані з управлінням товариством, з його діяльністю, припиненням та ліквідацією.

Корпоративний договір є обов'язковим тільки для його сторін.

Корпоративний договір укладається в письмовій формі. Дата набрання чинності та строк дії корпоративного договору визначаються в договорі.

Предметом корпоративного договору не можуть бути зобов'язання сторони такого договору голосувати згідно зі вказівками органів управління товариства, щодо якого укладений цей договір.

Зміст корпоративного договору не підлягає розкриттю і є конфіденційним, якщо інше не встановлено законом, статутом або таким договором.

У разі порушення договору винна сторона має відшкодувати завдані збитки. Зобов'язання за таким договором можуть забезпечуватися неустойкою.

Якщо хоча б одна із сторін корпоративного договору є фізичною особою - іноземцем або іноземною юридичною особою, сторони корпоративного договору можуть самостійно здійснювати вибір права, що регулює корпоративний договір [1].

Оскільки укладаючи будь-яку угоду, сторони доходять згоди щодо її умов, змісту та порядку виконання, тим самим погоджуючи в подальшому набуття ними суб'єктивних прав та обов'язків на підставі договору, законодавець вписує описану модель у норму певного нормативно-правового акту. Корпоративний договір як бачимо не став виключенням, отримавши відповідні особливості: письмова форма; обов'язковість його виконання виключно учасниками-сторонами договору; заборона щодо розкриття його змісту – отримання статусу конфіденційного, якщо інше не встановлено законом, статутом або таким договором; предметом корпоративного договору є встановлення порядку реалізації прав та обов'язків учасників товариств або утримання від певних дій в процесі реалізації їх прав та обов'язків учасника; встановлено зобов'язання щодо відшкодування збитків за порушення умов договору; вільний вибір права, якщо

однією із сторін договору є фізична – особа – іноземець або іноземна юридична особа.

Подібні особливості можна виділити і в договорі між акціонерами товариства, поняття якого визначено статтею 26¹ Закону України «Про акціонерні товариства»: договір між акціонерами товариства - це договір, предметом якого є реалізація акціонерами - власниками простих та привілейованих акцій прав на акції та/або прав за акціями, передбачених законодавством, статутом та іншими внутрішніми документами товариства (далі - договір між акціонерами). За договором між акціонерами його сторони зобов'язуються реалізувати у спосіб, передбачений таким договором, свої права та/або утримуватися від реалізації зазначених прав. Договором між акціонерами може бути передбачено обов'язок його сторін голосувати у спосіб, передбачений таким договором, на загальних зборах акціонерів товариства, погоджувати придбання або відчуження акцій за заздалегідь визначеною ціною та/або у разі настання визначених у договорі обставин, утримуватися від відчуження акцій до настання визначених у договорі обставин, а також вчиняти інші дії, пов'язані з управлінням товариством, його припиненням або виділом з нього нового товариства. Договір між акціонерами може передбачати умови або порядок визначення умов, на яких акціонер - сторона договору вправі або зобов'язаний придбати або продати акції товариства, та визначати випадки (які можуть залежати чи не залежати від дій сторін), коли таке право або обов'язок виникає.

Договір між акціонерами укладається в письмовій формі. Справжність підписів учасників (засновників) акціонерного товариства - фізичних осіб на такому договорі засвідчується у встановленому порядку. Дата набрання чинності договором між акціонерами визначається цим договором. Договір між акціонерами укладається на визначений строк або безстроково.

Предметом договору між акціонерами не може бути зобов'язання сторони цього договору голосувати згідно з вказівками органів управління товариства, щодо акцій якого укладений цей договір, крім випадків, якщо стороною договору є особа, яка одночасно входить до складу органу управління такого товариства.

Договір між акціонерами є обов'язковим лише для його сторін.

Договір щодо прав на акції та/або прав за акціями, укладений стороною договору між акціонерами на порушення цього договору, може бути визнаний судом недійсним за позовом заінтересованої сторони договору між акціонерами лише у разі, якщо буде доведено, що інша сторона договору знала або мала знати про обмеження, передбачені договором між акціонерами.

Інформація про укладення договору між акціонерами повідомляється товариству однією із сторін договору протягом трьох робочих днів з дати його укладення. Публічне акціонерне товариство розкриває інформацію про наявність договору між акціонерами у порядку, встановленому Законом України «Про цінні папери та фондовий ринок» для розкриття особливої інформації про емітента.

Якщо інше не встановлено законом або договором між акціонерами, інформація про зміст договору між акціонерами не підлягає розкриттю та є конфіденційною. Порушення договору між акціонерами не може бути підставою для визнання недійсними рішень органів товариства [1].

Підсумовуючи все вище викладене, потрібно зазначити, що корпоративний договір опосередковує взаємовідносини між декількома суб'єктами по відношенню до їх майна та майнових і немайнових прав. Корпоративний договір встановлює як права, так і обов'язки його сторін, а також способи їх захисту. Волевиявлення сторін корпоративного договору слід вважати об'єднаним однією метою – реалізація встановленого договором порядку використання прав та виконання обов'язків сторонами договору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Проект Закону про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю № 4666 від 13 травня 2016 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59093
2. Закон України «Про акціонерні товариства» № 514-VI від 17 вересня 2008 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17/page2>

Швагер, О.А. Щодо визначення деяких особливостей корпоративного договору [Текст] / О.А. Швагер // Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Одеса, 23 лютого 2018 р. / За заг. ред. В.П. Маковія, О.Л. Зайцева. – Одеса: ОДУВС, 2018. – С. 177-179.